

Jaarverslag Stichting Zaans Schoon 2018

Inleiding

De stichting Zaans Schoon en de vereniging Zaans Erfgoed (VZE) zijn ook in 2018 nog nauw verbonden, vanwege de enorme overlap aan onderwerpen. Onderwerpen die in beide organisaties aan de orde zijn geweest worden hieronder kort behandeld en de meer uitgebreide verslaglegging staat in het jaarverslag 2018 van Zaans Erfgoed.

Behoud en bescherming van het Zaanse Erfgoed

Aanwijzingsbeleid

In de vergaderingen van Zaans Schoon is het aanwijzingsbeleid immer aandacht vragend, doorlopend thema. Het stichtingsbestuur besprak in 2018 de volgende onderwerpen:

- Het **convenant** tussen Zaans Erfgoed en de gemeente Zaanstad.

Er is enige ontevredenheid omtrent de minieme activiteit vanuit de gemeente m.b.t. de Top-10 te beschermen panden die door de VZE zijn voorgesteld. De gemeente bracht na overeenstemming over die Top-10 ineens zelf andere panden aan, terwijl er aan die Top-10 gewerkt zou worden. Daarop o.a. de Schoenwinkel in de Zuiderhoofdstraat 54a in Krommenie, waar we al zolang mee bezig zijn en waar zelfs een redengevende omschrijving is bijgeleverd. Het ontbreken van een wethouder Monumenten werkte in dit verkiezingsjaar ook niet mee. Het burgerlid bij de Welstand die Marga Palmboom ziet in Krommenie dingen niet goed gaan en wil met de Historisch Genootschap Crommenie en Zaans Erfgoed overleggen hoe dat tij te keren. Op de Weverstraat staat bijv. een wevershuisje, dat kan zo ineens weg zijn. Historische verenigingen zijn niet voldoende bezig met behoud van panden. Zouden daar eigenlijk een cursus in moeten krijgen, zodat ze aan ons doorgeven wanneer er iets dreigt te verdwijnen in hun dorp.

- **Honig fabriek, Koog aan de Zaan**

Het oorspronkelijke gebouwencomplex – dat is het metselwerkdeel – heeft Monumentenstatus gekregen en blijft behouden. De laten aangebouwde loods wordt gesloopt en daar komen woningen.

- **Zaanstad genomineerd voor de BNG Erfgoedprijs**

Zaanstad werd het niet, tijdens de uitreiking van de BNG Erfgoedprijs op 29 maart 2018 in Zutphen, maar het is een prestatie van formaat dat je met slechts 4 of 5 mensen op de Monumenten-afdeling als stad wel voor deze prijs genomineerd bent. Leiden was de winnaar van de prijs, maar Leiden heeft maar liefst 50 erfgoed-mensen in dienst! Dus we zijn trots op dat kleine team.

- **Beleidsstuk *Paden, linten dijken***

De afdeling Monumenten van de gemeente is gevraagd bij de jaarlijkse Platformbijeenkomst in mei het door de Provincie vereiste beleidskader toe te lichten. In dat stuk – getiteld *Linten*,

dijken en paden - staan de karakteristieken van elke deelgemeente beschreven. Mensen kunnen zich daar via internet ook over uitspreken, en voor de aanwezige Historische Verenigingen kan het stuk zeer waardevol zijn. Al was het maar om te zien hoe er allemaal samenhang is, tussen de voormalige kernen onderling. Er is veel inbreng geweest vanuit Zaans Erfgoed op dit beleidsstuk, dat na vaststelling toetsingskaders biedt voor beoordeling van nieuwe plannen door o.a. de Welstands cie.

Behoud van monumenten en karakteristieke panden

Enkele panden zijn tijdens de bestuursvergaderingen de revue gepasseerd:

- **Houtloods in Kampen:**

Er is een gegadigde voor, dus hij kan worden verplaatst. Is een gezamenlijke actie van VZE en eigenaar St. Zaanse Pakhuizen. Komt aan de Oostkant van de Zaan te staan.

- **Zaanweg 44a in Wormerveer:**

Is eindelijk in herbouwen blijft Monument: de oorspronkelijke spanten en gevelbeelden worden toegepast. Afdeling Monumenten GZ houdt toezicht. De herbouw grijpt terug naar de situatie van voor de viswinkel – het origineel staat in het boek van Mol over de Zaanweg. Jan Piet heeft er veel foto's gemaakt: de lagen teer waren nog origineel.

- **Haaldersbroeker brug in Zaandam**

Er wordt is vanuit de gemeente weer een vergadering belegd met de klankbordgroep, waarin Piet van Nugteren, Wim Visser en Pieter Bleeker namens Zaans Erfgoed in zitten. Haaldersbroek is beschermd dorpsgezicht en verdient een vergelijkbare brug als er nu ligt.

- **Bartelsluisbrug in Wormerland**

Er wordt druk gewerkt aan de bouw van een meer zuid-oost gelegen brug, en dat is een ontlasting van het Bartelsluisbuurtje.

- **Lagedijk 1-3, Koog aan de Zaan**

Deze voormalige woonhuizen en rijksmonumenten waren in gebruik als postkamer bij de Honig fabrieken en zijn nu in eigendom gekomen van Stadsherstel die een aanvang heeft gemaakt met de restauratie. Onze stichting heeft deze objecten jarenlang onder de aandacht gebracht van de gemeente en lijken nu een goede eigenaar en bestemming te krijgen.

Wederopbouwmonumenten

Bij de RCE wordt niet gestopt bij het jaar 1965, voor de wederopbouw, het is gewoon niet een heel streng afgebakende periode. Met Marjorie Verhoek namens de gemeente en Paul Meurs als extern deskundige is gesproken over bescherming en Paul Meurs heeft een goede invalshoek voor het inventariseren. Eerst kijken hoe de wijken zijn opgebouwd, en dat leidend laten zijn bij wat je gaat beschermen. Dat kan dan een lijn zijn, of een centrale plek, zoals een plein of een kerk. Niet zozeer objectgericht bezig zijn dus, maar de kwaliteiten van een wijk benoemen. Als je dat hebt, dan kun je

inzoomen op specifieke objecten. Cees Kingma heeft al een mooie lijst met gebouwen samengesteld, en wordt benaderd of hij daarmee door wil gaan. Paul Meurs maakt een offerte en gaat dan aan de slag.

Cultuur-historie en bouwwijze, dat zijn onderscheidende aspecten die we bij deze nieuwe categorie gebouwen in kaart willen brengen. Wanneer daar een artikel over komt te staan in het tijdschrift *Zaans Erfgoed*, ondersteun je de missie om uit te dragen hoe belangrijk deze groep gebouwen eigenlijk is. De Spaghetti-flat in Poelenburg bijv. moet je niet willen slopen, daar zit een hele geschiedenis aan vast, een cultuur-historisch aspect dat van belang is. Het zijn met name scholen, sportgebouwen en kerken die met sloop worden bedreigd, voor een woonhuis is die dreiging veel minder.

Marjorie wil op de jaarlijkse Platformbijeenkomst aandacht vestigen op de wederopbouwmonumenten, en ook de politiek moet erbij betrokken worden, misschien door een excursie met raadsleden door een aantal wijken te organiseren. Norman Vervat van het Cuypersgenootschap is op dit gebied erg actief, en heeft hulp aangeboden.

Zaanse Schans

Maarten van der Meer is benoemd als nieuwe directeur namens de Stichting Zaanse Schans, waar Piet Oudega, onze vorige voorzitter, nu voorzitter is. Volgens Jan Piet, die op persoonlijke titel in de Historische Commissie zitting heeft zijn er veel activiteiten op de Zaanse Schans die het belang van de monumenten en haar omgeving schaden. De commissieleden steken veel tijd in hun werk, maar aangezien hun commissie slechts een adviserende rol heeft, doet het Stichtingsbestuur veel te weinig met de aanbevelingen. De belangen van ondernemers en toerisme conflicteren vaak. Marjorie Verhoek, die namens de gemeente leiding geeft aan het Ontwikkeltraject naar de toekomst, ondervindt veel tegenstand vanuit ondernemers en bewoners, hetgeen de besluitvorming over noodzakelijke verbeteringen vertraagd.

Er zijn veel ideeën voor bouwactiviteiten aan de lege plekken lang en in verlengde van het Zonnewijzerspad: een mogelijk ooit in de opslag komend, nu nog dwars op de Dorpsstraat staand wevershuisje – Dorpsstraat 679-681 in Assendelft – moet weg vanwege het doortrekken van de A8-A9. Eigenlijk vinden wij dat dit pand herplaatst zou moeten worden in Assendelft, want het is typisch voor dit dorp. Het idee is ook dat er 6 arbeidershuisjes komen van het type Blauwe Hof in Wormerveer, en er wordt mogelijk een houten Vermaning uit Krommeniedijk herbouwd. Hier kan het verhaal van de kerkelijke geschiedenis van de Zaanstreek dan een plaats krijgen. Men wilde die van de Westzijde 181 in Zaandam verplaatsen, maar die willen wij op de eigen plek houden. Er is een voordracht voor bescherming van het ensemble vanuit de VZE en onze stichting uit 2011, inclusief de omliggende arbeidershuisjes – allemaal aan het begin van de Westzijde gesitueerd. De vermaning heeft inmiddels een voorbescherming, maar het uiteindelijke besluit voor bescherming van het geheel blijft uit.

Overige acties

Stolpboerderijen in Zaanstad

De databank van *Red de Stolp* – een actie van o.a. Heemschut om te komen tot een meldplicht voor de sloop van stolpen – heeft nog hiaten, die opgevuld dienen te worden. Van Wormerland zijn van alle boerderijen foto's en beschrijvingen, van Westzaan is er een inventarisatie uit 1983. Daarnaast

bestaat er een oude Provinciale inventarisatie van Zaanse dorpen. Met een uitgebreide lijst van stolpen kunnen wij naar de gemeente stappen en zeggen: dit vinden wij het bewaren waard. De inventarisatie-actie loopt in september af en bedoeling is dat de meldplicht daarna verankerd wordt.

Boekje met alle Historische verenigingen

Op de jaarlijkse Platformbijeenkomst is besproken, dat er een eenvoudig boekje zou moeten komen waarin alle historische verenigingen zich kort presenteren. IJzerhandel Perk heeft ooit zo'n boekje uitgegeven, en dat wordt als voorbeeld genomen. Actie is in handen van Zaans Erfgoed.

Relatie met stichting Frans Mars

Vanwege de statutaire verplichtingen rond de relatie met de stichting Frans Mars, zal opnieuw contact gezocht worden met het bestuur om achterliggende periode en toekomst af te stemmen.

Bestuursactiviteiten

Vergaderingen

Het bestuur heeft in 2018 slecht eenmaal vergaderd, en wel op 11 april 2018.

Bestuursleden

Vanwege het verkiezingsjaar verloopt het zoeken naar een nieuwe voorzitter niet soepel. Jan Piet Bloem blijft voorlopig deze taak waarnemen.

MAAK.Zaanstad

De gemeente Zaanstad zet vaart achter het ontwikkelen van deze agenda voor de toekomst van de stad. Vanwege studie en overige drukke bezigheden lukt het bestuursleden van Zaans Schoon niet altijd deel te nemen aan bijeenkomsten. Leden van Zaans Erfgoed volgen dit dossier meer nauwgezet, maar Zaans Schoon zal het proces wel goed blijven volgen.

ANBI status

De stichting heeft de ANBI status, zodat giften aan de stichting verhoogd aftrekbaar zijn voor de inkomstenbelasting. De site van de stichting Zaans Schoon beschikt over een ANBI-pagina. Deze wordt steeds aangevuld met vastgestelde jaarverslagen en financiële overzichten.

Financiën

Waren er vorig jaar grote uitgaven gedaan voor het jubileumboekje en het afscheid van voorzitter Piet Oudega, dit jaar zijn dergelijke grote posten er niet. We hebben ons weliswaar garant gesteld voor een boek over de Gedempte Gracht – ter promotie van Historisch Zaandam, de nieuw opgerichte historische vereniging voor Zaandam – maar de beoogd schrijver voldeed niet aan de verwachtingen. Er wordt naar een andere schrijver gezocht.

Jaarrekening 2018

Balans per 31 december 2018

ACTIVA	31-12-2018 (€)	31-12-2017 (€)
Liquide middelen:		
Deposito ABN-Amro	14.005	13.951
Rekening Courant ABN-Amro	<u>979</u>	<u>1.078</u>
	14.984	15.029
Nog te ontvangen rente	12	
Totaal activa	<u>14.996</u>	<u>15.029</u>
	=====	=====
PASSIVA		
Eigen vermogen	14.996	15.029
	=====	=====
Totaal passiva	<u>14.996</u>	<u>15.029</u>

Winst- en Verliesrekening 2018

	2018 (€)	2017 (€)
BATEN		
Rentebaten bank	<u>66</u>	<u>124</u>
Totaal baten	<u>66</u>	<u>124</u>
	————	————
LASTEN		
Bankkosten etc .	99	91
Uitgave boekje Chris Krijt		3.597
Uitreiking boekje 70 jr		210
Bloemen uitreiking boekje 70 jr		31
Etentje afscheid voorzitter		335
Totaal lasten	<u>99</u>	<u>4.264</u>
Resultaat	<u>-33</u>	<u>-4.140</u>
	=====	=====

Organisatie

Samenstelling bestuur

Het bestuur is eind 2018 als volgt samengesteld:

Jan Piet Bloem -waarnemend voorzitter
Winnie de Wit - secretaris
Jos Bezuijen - penningmeester
René Prins - bestuurslid
Jan Derk Koudijs - bestuurslid
Cees Hooyshuur - bestuurslid
Paul Carree - bestuurslid

Leden worden voor twee jaar benoemd; er is een rooster van aftreden vastgesteld.